

Criteria

Sector

- vmbo
 havo / vwo
 mbo
 ho

Thema

- Visie, beleid en kwaliteit
 LOB-leeromgeving
 LOB-programma
 Studiekeuze/ studiesucces
 Loopbaangesprek
 Doorstromen
 Arbeidsmarktinformatie
 LOB-documenten
 Ouderbetrokkenheid
 Professionalisering
 Samenwerking
 Kansengelijkheid

Jaartal

- > 2020
 2015 - 2020
 < 2015

Soort publicatie

- Proefschrift
 Inaugurale rede/ lectorale rede
 Onderzoeksrapport
 Samenvatting onderzoeksrapport
 Artikel

ALGEMENE GEGEVENS

Titel	Huilend heb ik me aangemeld. Een onderzoek naar studiekeuzeprocessen in het hoger onderwijs.
Auteurs	Martijn Peters en Mariëlle Verhoef, HAN. 2021
Hyperlink volledig onderzoek	https://www.han.nl/nieuws/2021/07/studiekeuzepoces-in-het-hoger-onderwijs/Huilend-heb-ik-me-aangemeld-studiekeuzeprocessen-in-het-hoger-onderwijs.pdf

SAMENVATTING

Samenvatting van het onderzoek

Inleiding

In dit rapport wordt verslag gedaan van een onderzoek dat is uitgevoerd door medewerkers van de Academie Educatie van de HAN. Het doel van het onderzoek was meer inzicht te krijgen in het studiekeuzeproces van eerstejaars studenten. Het onderzoek is gefinancierd vanuit het Regionaal Ambitieplan (RAP) rondom aansluitmanagement van de HAN. Het RAP is een programma dat erop gericht is om meer grip te krijgen op aansluitingsvraagstukken in het eerste jaar van het Hoger Beroepsonderwijs, onder andere door een betere ketensamenwerking en aandacht voor een bewuste studiekeuze.

Het onderzoek is uitgevoerd in het schooljaar 2019/2020 onder 1e-jaars studenten van verschillende opleidingen, maar met name van de 2e-graads lerarenopleidingen, de PABO en Learning en Development in Organisations. Op basis van eigen data (HAN-MEET, cohort 2018/2019) weten we dat ongeveer 40% van de studenten op de HAN uitvalt in het eerste jaar. In veel gevallen ligt hieraan een verkeerde studiekeuze ten grondslag.

Conclusies

-Het is inderdaad belangrijk dat de opleiding past bij de interesses, maar het lukt niet altijd om studenten een goed beeld te geven. Studenten staan hier ook niet altijd voor open, wat maakt dat verwachtingen niet altijd waargemaakt worden. Dit leidt tot uitval, die terug te herleiden is tot de vraag 'past de opleiding bij de verwachtingen die je er vooraf van had?'

-Twijfel voor de start leidt vaak tot uitval.

LOB ONDERZOEK

- Studenten zijn nog niet altijd klaar voor het maken van een studiekeuze (beroepskeuzerijpheid)'.
 - Pushen leidt vaak tot verkeerde keuzes.
 - Keuze maken vanuit negatieve overwegingen (ik wilde niet een heel jaar niks doen) is niet verstandig.
 - Binding speelt een rol, met name bij de blijvers.
 - Positieve feedback speelt ook een belangrijke rol, met name bij blijvers.
 - Sociale omgeving speelt een belangrijke rol (identiteitsvorming). Jongeren zijn makkelijk beïnvloedbaar en maken daardoor soms impulsieve keuzes.
 - Ouders hebben een hele belangrijke rol, zowel positief (open gesprek voeren, jongeren moet zelf de keuze maken) als negatief (nu moet je kiezen).
 - Studenten voelen een druk om meteen de goede keuze te maken. Verkeerde keuze wordt ervaren als falen. Dit terwijl switchers soms ook aangeven dat ze er veel van hebben geleerd.

Adviezen

- Wees realistisch over de studiekeuzecheck. Studenten voelen op het moment van de studiekeuzecheck een commitment aan deze keuze. Zorg voor een follow-up van de studiekeuzecheck ná de start van de opleiding. Maak twijfel over keuze vooraf bespreekbaar. Zet peers in bij de studiekeuzecheck: persoonlijke benadering is belangrijker dan het geven van een advies (dat toch niet opgevolgd wordt).
- Haal het stigma van uitval of switch weg en heroverweeg de term 'exit-gesprek.'
- Haal de druk weg van het meteen moeten maken van de juiste keuze. Faciliteer de mogelijkheid om te switchen, zeker gezien het aantal studenten dat kort na de start van de opleiding al gaat twijfelen als gevolg van verwachtingen die niet worden waargemaakt. Dit kan bijvoorbeeld door het invoeren van brede propedeusejaren of latere (flexibele) instroommogelijkheden.
- Geef ouders een rol in de voorlichting. Wees bewust van de invloed die ze kunnen hebben, zowel positief als negatief en stimuleer ouders een positieve bijdrage te leveren.
- Zet peers in in de voorlichting (studenten).
- Wees realistisch in je voorlichting. Geen reclamepraatje, maar belicht ook de minder leuke of lastige elementen van een opleiding.

TRANSFER

Wat kun je uit het onderzoek

Realiseer je dat het kiezen van een studie geen momentopname is, maar een langerdurend proces.

LOB ONDERZOEK

meenemen naar de LOB-praktijk?

Een proces dat bovendien door veel factoren beïnvloed kan worden, die je niet altijd in de hand hebt. Denk daarbij aan invloed van peers en ouders, maar ook bijvoorbeeld aan de rol die emoties kunnen spelen en de waarneming kleuren. Verder blijkt uit de verhalen van studenten dat persoonlijke aandacht en een gevoel van verbinding met de opleiding vaak doorslaggevend zijn voor de keuzes om te blijven of te gaan.

Het is daarom voor de LOB praktijk van belang dat het keuze proces al vroeg (op de havo of in het mbo) begeleid wordt en niet beperkt blijft tot een paar geïsoleerde momenten. Het uitsluitend inzetten op het doen van opdrachten in het kader van de vijf loopbaancompetenties, is niet voldoende. Jongeren moeten op meerdere momenten, op verschillende manieren en via verschillende kanalen informatie kunnen opdoen en actief verwerken. Is de keuze eenmaal gemaakt, dat stopt het proces niet en blijft begeleiding, waarin veel ruimte is voor persoonlijke aandacht, van belang.